Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Minister van VWS

Deadline: 26 augustus 2020

Directoraat Generaal Volksgezondheid
Publieke Gezondheid
Programmadirectie COVID-19

Ontworpen door
(10)(2e)
M:
E:

Datum
24 augustus 2020

Kenmerk

Zaaknummer

nota

(ter beslissing)

Paraaf directeur

1 Aanleiding voor deze nota

Naar aanleiding van eerdere overleggen op donderdag 13 augustus (presentatie redesign) en maandag 24 augustus (actualiteitenoverleg) worden in deze nota twee beslispunten voorgelegd met betrekking tot het coronadashboard:

A. Voorstel tot verdere regionalisering en uitbreiding van het dashboard en de prioritering daarin.
B. Eigenaarschap van het dashboard.

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

A. Verdere uitbreiding van het dashboard (incl. regionalisering)

Doel van het coronadashboard tot dusver is het bieden van zicht op en inzicht in de verspreiding van het virus en de ontwikkeling van de epidemie op basis van de drie sets indicatoren. Komende weken wordt het dashboard verder uitgebreid met meerdere databronnen (zoals BCO-gegevens en uitbreiding rioolwatersurveillance) en wordt het nieuwe redesign uitgerold per half september.

In het Veiligheidsberaad van maandag 17/8 heeft u afgesproken binnen 2-3 weken het coronadashboard verder te ontwikkelen zodat deze ook voor regionale bestuurders gebruikt kan worden. Het gehele coronadashboard[1] brengt zo landelijke en regionale cijfers in één systeem bij elkaar.

Om de regionalisering van het dashboard te intensiveren (naast huidige ontwikkeling) is de samenwerking met GGD GHOR NL en LOTC geïntensiveerd, onder regie van VWS. Hiervoor is een apart ontwikkelteam ingericht dat werkt aan

[1] In plaats van het 'landelijke' en 'regionale' dashboard wordt voorgesteld om te spreken over 'het coronadashboard met landelijke en regionale gegevens'.

het dashboard naast het huidige ontwikkelteam. Het extra ontwikkelteam zal as. maandag 31/8 een prototype aan het Veiligheidsberaad presenteren, met daarin een voorstel voor weergave van de escalatiekaart, waarin de ernst van de corona-situatie van de veiligheidsregio's worden weergegeven, en nalevingsinformatie. Daarnaast worden door ons en LOT-C deze week 4 burgermeesters en een aantal informatiemanagers bij veiligheidsregio's geïnterviewd om hun informatiebehoefte voor dit regionale dashboard in kaart te brengen. Voortbouwend op het eerdere dashboard dat LOTC heeft ontwikkeld, verwachten wij dat burgermeesters ook behoefte zullen hebben aan informatie over het aantal boetes, draagvlak onder de bevolking en drukte.

Directoraat Generaal Volksgezondheid
Publieke Gezondheid
Programmadirectie COVID-19

Kenmerk

Capaciteitsindicatoren
Daarnaast hebben o.a. de veiligheidsregio's, LOT-C, LNAZ en GGD'en aangegeven behoefte te hebben aan het inzichtelijk maken van capaciteitsindicatoren. Ook heeft u aangegeven inzicht te willen hebben in de effectiviteit van regionaal beleid, wat hieraan is gerelateerd.

Beslispunt 1: Gaat u akkoord met het opnemen van aanvullende informatie op het dashboard

a. Informatie over naleving en gedrag (reeds voorzien), zoals in hoeverre mensen zich aan de maatregelen houden;
b. informatie over sancties en handhaving, zoals corona gerelateerde boetes of het aantal veiligheidsincidenten
c. Welke fase een regio zich bevindt op de escalatieladder;
d. En wat voor soort maatregelen uit het instrumentenpakket hier bij horen, zoals maatregelen in horeca, waarbij door wordt verwezen op het dashboard voor meer informatie naar regio, gemeente of een centraal maatregelen overzicht.
e. capaciteitsindicatoren.

Voordelen
Met deze gegevensbronnen werkt u samen met de veiligheidsregio's aan een gezamenlijk dashboard met daarin zowel het landelijke als het regionale beeld en voorkomt u dat veiligheidsregio's 25 eigen (verschillende) dashboards gaan ontwikkelen waarbij verschillende regio's verschillende gegevensbronnen gebruiken. Door deze aanpak werkt u met hen aan één gezamelijk, open dashboard. Daarnaast kan het de veiligheidsregio's helpen beter zicht te krijgen op de 'performance' op regionaal niveau, waarbij regio's zich ook onderling kunnen vergelijken.

Nadelen:
Nadelen: opname van deze indicatoren past niet in de huidige scope van het dashboard (zicht op en inzicht bieden op het virus en epidemie). De scope wordt hiermee verbreed.

Advies:
instemmen

Directoraat Generaal Volksgezondheid
Publieke Gezondheid
Programmadirectie COVID-19

Kenmerk

Beslispunt 2: Gaat u akkoord met de volgende prioritering in de ontwikkeling van het coronadashboard vanaf half september:

(1) de nalevingsmonitor en de (regionale) escalatiekaart,
(2) Realisatie van het nieuwe ontwerp en meer informatie op gemeente niveau
(3) de wekelijkse duiding op regionaal niveau door de GGD'en
(4) de capaciteitsindicatoren
(5) de nog te ontwikkelen indicatoren: zelfrapportagegegevens (infectieradar), sentinel monitoring (zorgverleners), gedragsonderzoeken en verplaatsingsgegevens (o.b.v. wijziging Telecomwet).

Daarbij gaat het om een prioritering in de 'inspanning'. Het is mogelijk dat de daadwerkelijke realisatie een andere volgorde kent.

Advies:
instemmen.

B. Eigenaarschap van het dashboard

Tijdens de overleggen op donderdag 13 augustus (presentatie redesign) en maandag 24 augustus (actualiteitenoverleg) heeft u aangegeven graag het eigenaarschap over het dashboard bij VWS te houden, omdat u, als minister van VWS, wordt aangesproken op het inzicht en de ontwikkeling van het virus. Graag leggen we u formeel dit beslispunt voor.

Beslispunt 3: Bent u akkoord met het behouden van het eigenaarschap van het dashboard van VWS, in plaats van het overbrengen van het dashboard naar het RIVM?

- Achtergrond: Bij het ontwikkelen van het dashboard eind mei, was het uitgangspunt het eigenaarschap van het dashboard bij het RIVM onder te brengen.
- Voordelen:
  - Het dashboard is de facto een instrument dat data van derden inleest en visualiseert, net zoals de Staat van Volksgezondheid en Zorg dat doet. Vanuit de Lessons Learned tafel Dashboard werd aangegeven dat het dashboard daarmee ook al snel een politiek instrument is, doordat de volgorde en keuze welke (objectieve) gegevens worden gepresenteerd en gecommuniceerd ook een politieke keuze, bijvoorbeeld om urgentie uit te dragen. Indien u eigenaar blijft van het dashboard, behoudt u makkelijker ruimte om via het dashboard openbare informatie (open source, open data) integraal en tijdig te ontsluiten zodat het publiek goed geïnformeerd is.
  - U houdt regie over het proces om het dashboard verder te ontwikkelen. In de beginfase heeft het RIVM aangegeven de expertise en capaciteit een dergelijk dashboard te realiseren, niet in huis heeft. Uit interne evaluatie is ook gebleken dat de inrichting van het dashboard nog niet af is en continue ontwikkelt ("Het dashboard is nooit af"). Dit wordt veroorzaakt doordat meer en nieuwe informatie op lager geografisch detail niveau

Directoraat Generaal Volksgezondheid
Publieke Gezondheid
Programmadirectie COVID-19

Kenmerk

beschikbaar komt, en doordat door de veranderende fases in de crisis steeds nieuwe informatie urgent wordt.
    - U krijgt meer ruimte om (beleidsmatige) signaalwaarden te bepalen, zoals ook andere landen dit doen, bijvoorbeeld Duitsland. RIVM heeft al aangegeven – vanuit wetenschappelijk perspectief – op dit moment geen verdere signaalwaarden te kunnen berekenen.
    - Gegeven beslispunten 1 en 2, kan het dashboard onder uw eigenaarschap steeds meer ook niet-medische informatie (zoals nalevingsgegevens en informatie over drukte) ontsluiten, waarmee lokale bestuurders geholpen kunnen worden.
    - U voorkomt dat het dashboard een te wetenschappelijk instrument wordt, aangezien het alle lagen van de bevolking moet bedienen.
    - Als het dashboard wordt overgedragen aan het RIVM, is er een kans dat het RIVM in een beleidsmatige of politieke rol wordt gedrukt die niet bij het RIVM past, ofwel dat de functie van het dashboard verandert of verloren gaat.
- Nadelen:
    - Het betreft een verandering van het eerder (in Kamerbrieven) gecommuniceerde uitgangspunt dat het dashboard overgebracht zou worden naar het RIVM.
    - De indruk zou kunnen ontstaan dat u de regie over de inhoud naar u toe trekt, in strijd met de wet op het RIVM. Dit kan voorkomen worden door goed uit te leggen dat het ministerie geen invloed heeft op de inhoud van de open data, maar deze sec visualiseert ten behoeve van effectieve bestrijding op lokaal, regionaal en nationaal niveau en het continu inzichtelijk maken van waar uw beleid op gebaseerd is.
    - Indien zich fouten voordoen in de databronnen van derden en daardoor ook op het dashboard, kan dit op u afstralen. Dit is voor een belangrijk deel te mitigeren door telkens goed te kunnen uitleggen waardoor fouten bij derden ontstaan zijn en/of te verwijzen naar derden.

3. Draagvlak politiek

n.v.t.

4. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Bovenstaande beslispunten over uitbreiding van het dashboard zijn mede gebaseerd op de inzichten vanuit de Lessons Learned Tafel over het dashboard. M.b.t. het eigenaarschap is eerder naar de TK gecommuniceerd dat het coronadashboard overgedragen zal worden aan het RIVM. Indien u ervoor kiest het eigenaarschap over het coronadashboard te behouden, zal dit moeten worden bijgesteld.

5. Financiële en personele gevolgen

Verhoogde capaciteitsinzet bij eigenaarschap over het dashboard en (tijdelijk) verhoogde capaciteitsinzet bij verdere uitbreiding van het dashboard. Deze capaciteit bestaat voor een belangrijk deel uit inhuur en gaat niet ten koste van de eigen capaciteit.

6. Juridische aspecten haalbaarheid
n.v.t.

Directoraat Generaal Volksgezondheid
Publieke Gezondheid
Programmadirectie COVID-19

Kenmerk

7. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)
LNAZ en de veiligheidsregio's.

8. Gevolgen administratieve lasten
Conform punt 5 (financiële en personele gevolgen)

9. Toezeggingen
n.v.t.

10. Fraudetoets
n.v.t.